

ADVOKATFIRMA
CHRISTIAN HARLANG

Østre Landsret, 24. afdeling
Bredgade 59
1260 København

J.nr. 600096

CHA

H A S T E R !

P R O C E S S K R I F T 19

(7. juli 2017)

i sagen B-3448-14

Som advokat for

Antitortur Støttefonden som mandatar for

1) _____

og

Støtteforeningen for Irakiske Torturofre
som mandatar for

16) _____

samt

(2) _____

(3) _____

(4) _____

(5) _____

(6) _____

(7) _____

(8) _____

(9) _____

(10) _____

(11) _____

- (12) _____
- (13) _____
- (14) _____
- (15) _____
- (17) _____
- (18) _____
- (19) _____
- (20) _____
- (21) _____
- (22) _____
- (23) _____

mod

Forsvarsministeriet,
Holmens Kanal 42,
1060 København K
(Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering)

Sagsøgtes processkrift O af 5. juli 2017 giver sagsøgerne anledning til følgende bemærkninger, idet sagsøgernes hidtidige processtof fastholdes:

Østre Landsret har d. 8. februar 2017 jf. retsbog for denne dato og bekræftet ved retsbog af 10. februar 2017 berammet hovedforhandling over 57 retsdage, der påbegyndes d. 7. november 2017. Ifølge retsplejelovens § 356 skal det processtof, der skal tages under anvendelse foreligge 4 uger forinden, d.v.s. senest d. 10. oktober 2017.

Det er helt åbenlyst, at processkrift O er en fortsættelse af den systematiske forhalingsstrategi, der går ud på, at det sagsøgte forsvarsministerium udover at besværliggøre sagen helt grundlæggende forsøger at undgå at sagsøgerne får adgang til at fremlægge de nødvendige beviser, og i forbindelse med disses fremkomst får tilstrækkelig tid til de yderligere supplerende, bevismæssige

overvejelser og undersøgelser, som de pågældende beviser kunne give anledning til.

De manøvrer, som Kammeradvokaten for Forsvarsministeriet udfolder om dette, er klart ulovlige som stridende mod sagsøgtes forpligtelse til at oplyse sagen tilstrækkeligt.

I stedet modvirkes sagens oplysning, bl.a. om de dokumenter som er omhandlet af tidligere processkrifter, editionsbegæring, m.v., fra sagsøgerne, senest processkrift 17, der bl.a. drejer sig om centrale dokumenter vedr. militærets egne rapporteringer fra aktionen (bilag CÅ, m.fl.)

Til dette billede hører, at Østre Landsrets 24. afdeling efter sagsøgernes opfattelse samtidig svigter sine forpligtelser til at sikre, at sagen – i tide – oplyses på et nødvendigt og tilstrækkeligt sagligt grundlag.

Det forhold, at landsretten – mildt sagt – i årevis har givet og giver Kammeradvokaten for Forsvarsministeriet en favør-stilling i denne vanskelige og alvorlige sag, burde ikke forlede det sagsøgte ministerium til så klart som det er tilfældet at indrette sig på at kunne undgå sagens opklaring.

Sagsøgernes meddelelse til landsretten er følgelig under hensyn til det fremskredne tidspunkt:

Træf afgørelse om editionsbegæring 19 omgående.

Uden at ville forsinke dette, har sagsøgerne i øvrigt følgende supplerende bemærkninger:

1. Ad sagsøgernes editionsbegæring 19.

Sagsøgte har ikke i processkrift O anført noget, som kan føre til andet resultat, end at sagsøgernes editionsbegæring skal efterkommes, således at nærværende retssag om den danske stats mulige ansvar for tortur oplyses tilstrækkeligt i overensstemmelse med gældende regler.

Det af sagsøgte omtalte cirkulære kan ikke lovligt anvendes i strid med reglerne om edition i retsplejeloven, således som disse skal fortolkes i lyset af Danmarks internationale forpligtelser.

Som allerede redegjort for af sagsøgerne, følger forpligtelsen til at efterkomme editionsbegæring nr. 19 tillige af EMRK art. 3, jf. lov nr. 285 af 1992, hvorved konventionen blev inkorporeret direkte i dansk ret.

Østre Landsret anmodes - igen - om at træffe afgørelse på det foreliggende grundlag, så oplysningerne kan fremkomme i sagen og fremme sagens videre efterforskning.

For fuldstændighedens skyld kan bemærkes, at ovennævnte internationale forpligtelser også påhviler den engelske stat, og dermed også det britiske forsvarsministerium.

2. Ad sagens bilag CÅ, m.v.

Det hidtil anførte fastholdes.

3. Sagsøgtes begæring om omgørelse af editionspålæg.

Ved Østre Landsrets bog for 25. januar 2017, s. 6, 4. afsnit, pålagde landsretten sagsøgte Forsvarsministeriet at foretage følgende:

"Ad 3, 4 og 13. Anmodningerne vedrører kendskab til det irakiske politis behandling af tilbageholdte, forholdene i irakiske fængsler og politistationer samt indrapporteringer fra dansk militærpersonel i perioden november 2004 til og med 2005. Landsretten pålægger sagsøgte at eftersøge og fremlægge de eventuelle yderligere dokumenter i sagsøgtes besiddelse med oplysninger af det af sagsøgerne efterspurgt indhold. Det bemærkes herved, at det ikke er

hensigtsmæssigt, at dette først afklares ved vidneafhøringer under hovedforhandlingen."

Forsvarsministeriet anmoder nu - over 5 måneder senere, og nu kun 3 måneder inden afleveringsfristen jf. retsplejelovens § 356 - landsretten om at omgøre beslutningen, med henvisning til det postulerede omfang af de pågældende dokumenter.

Det hedder i FNs antitorturkomité's General Comment nr. 3 af 13. december 2012, pkt. 30, bl.a.:

"States parties shall also make readily available to the victims all evidence concerning acts of torture or ill-treatment upon the request of victims, their legal counsel, or a judge. A State party's failure to provide evidence and information, such as records of medical evaluations or treatment, can unduly impair victims' ability to lodge complaints and to seek redress, compensation and rehabilitation."

Forhalingen med fremlæggelsen af de dokumenter, hvori der er meddelt edition, er en fortsættelse af Forsvarsministeriets retsstridige vægring fra at fremlægge dokumenter, der kan fremme efterforskningen og oplysningen af disse tortursager, i henhold til såvel national ret som Danmarks internationale forpligtelser.

De argumenter, Forsvarsministeriet har anført til støtte herfor vil i det følgende blive imødegået, idet det overordnet bemærkes, at sagsøgte ikke har påvist noget grundlag for, at beslutningen skulle være "uhensigtsmæssig", i forhold til sagens oplysning.

I processkrift 0, s. 4, 4. afsnit, har sagsøgte henholdt sig til, at sagsøgte har fremlagt en række dokumenter i sagen, som sagsøgerne ikke har fremlagt. Kammeradvokatens argument savner enhver relevans.

Ibid., 5. afsnit, har sagsøgte henvist til, at skiftende forsvarsministre har besvaret spørgsmål vedr. den dansk ledede operation Green Desert i Folketinget. Sådanne svar, afgivet i den lovgivende magts regi, kan selvsagt ikke træde i stedet for en

pligt til at fremlægge bevisdokumenter for den dømmende magt. Kammeradvokatens og Forsvarsministeriets argument synes at basere sig på den opfattelse, at der reelt ikke er den fornødne adskillelse mellem lovgivende, udøvende og dømmende magt i Danmark.

Ibid., 6. afsnit, og s. 5, 2. afsnit, har sagsøgte - igen - henvist til, at der under hovedforhandlingen vil blive afgivet en række forklaringer for nuværende og i 2004 ansatte under Forsvarsministeriet. Dette er en genfremsættelse af Kammeradvokatens allerede anvendte argumentation, som Østre Landsret, jf. ovenfor citerede begrundelse for landsretens beslutning, allerede har forholdt sig til. Beslutningen var materielt rigtig, og er det stadig. I sager om den danske stats ansvar for tortur, er det ikke lovligt at tilbageholde muligt væsentlige oplysninger for Danmarks Domstole, eller torturofrene. Intet af det af Kammeradvokaten anførte kan ændre på dette retsfaktum.

Med henvisning til ibid., sidste afsnit, og s. 5, 1. og 2. afsnit, bemærkes, at oplysninger om den danske stats forkendskab (inden gennemførelsen af operation Green Desert d. 25. november 2004) til de torturforbrydelser, som irakisk, shia-muslimsk politi i 2004 jævnligt begik, særligt overfor sunni-muslimer, netop vil fremkomme med den edition, Forsvarsministeriet er blevet pålagt ved Østre Landsrets afgørelse af 25. januar 2017. Det af sagsøgte antagne private advokatfirmas anførsler herom kan selvsagt ikke gøre landsrettens editionsplæg til en nu "uhensigtsmæssig" beslutning. Anførslerne er uden betydning i dette forhold. Der henvises tillige til FNs antitorturkomité's General Comment nr. 3 af 13. december 2012, pkt. 37, hvori det bl.a. er anført:

"The failure of a State party to provide the individual victim of torture with redress may not be justified by invoking a State's level of development."

Processkrift O, s. 5, 3. afsnit, har sagsøgte gjort gældende, at "...omkostningerne ved en fysisk gennemgang af de mere end 2.000 dokumenter ikke vil stå mål med resultatet af denne gennemgang." , med henvisning til Forsvarsministeriets ovennævnte argumenter. Der er ikke nogen som helst rimelig tvivl om, at Forsvarsministeriets postulerede "omkostninger" til blot at gennemgå de pågældende dokumenter er irrelevant, allerede af den grund, at samtlige

dokumenter blot skal fremlægges efter evt. gennemgang af, om oplysninger muligvis lovligt (i modsætning til den blotte varetagelse af visse i Forsvarsministeriet nuværende eller tidligere ansatte) kan undtages, herunder i henhold til de forpligtelser, den danske stat har påtaget sig. Sagsøgtes egentlige processtrategi afsløres endvidere ved en sammenholdelse med det honorar, der indtil videre er betalt til det private advokatfirma Kammeradvokaten (ca. 8,2 mio. kr.). Fremlæggelse af de pågældende dokumenter står på ingen måde mål med dette ressourceforbrug, der endvidere i det helt væsentlige alene har været anvendt til åbenlyst retsstridige indsigelser, der også havde til formål at undvige nærværende sagers materielle behandling.

Ingen af de af sagsøgtes argumenter er relevante, og det må konstateres, at i stedet for at efterkomme Østre Landsrets editionspålæg af 25. januar 2017, har Forsvarsministeriet som udøvende, ansvarlig offentlig myndighed valgt at forhale sagens efterforskning og opklaring yderligere i de forgangne 5 måneder.

Dette er evident retsstridigt, og Forsvarsministeriet er på ingen måde fritaget for at efterkomme sine forpligtelser, medens dets seneste processtrategiske forhalingsforsøg behandles af landsretten.

Sagsøgte har oplyst i processkrift O, s. 3, sidste afsnit, og s. 4, 1. afsnit, at der er fremkommet ca. 302.162 dokumenter ved en intern søgning, hvor relevante søgeord er anvendt.

Disse dokumenter er alle - uden undtagelse - omfattet af Østre Landsrets editionspålæg af 25. januar 2017, og skulle have været fremlagt for længst. Det er retsstridigt, at dette ikke er sket, og adfærden ligger desværre i umisforståelig forlængelse af Forsvarsministeriets procesbedrageri i 2012 om de foretagne videooptagelser af militæroperationen.

De af Forsvarsministeriet selv udarbejdede notater om opbygning og søgemetoder (sagens bilag DZ og DÆ) kan ikke føre til andet resultat.

Sagsøgerne imødeser omgående fremlæggelse af samtlige de pågældende dokumenter, uden yderligere fra Forsvarsministeriets side retsstridigt ophold. Der er ikke noget sagligt grundlag for at afholde et yderligere forsinkende forberedende retsmøde herom.

Sideløbende hermed, og uafhængigt heraf, **opfordres (31)** Forsvarsministeriet til at fremlægge en liste over de pågældende ca. 302.162 dokumenter.

København, d. 7. juli 2017

Christian Harlang